

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6To/3/2014
Identifikačné číslo spisu: 9513100199
Dátum vydania rozhodnutia: 06.05.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Daniel Hudák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:9513100199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Petra Hatalu na neverejnom zasadnutí konanom 6. mája 2014 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanému C. S. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T 37/2013, zo 6. februára 2014 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por. z r u š u j e sa napadnutý rozsudok.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T 37/2013, zo 6. februára 2014 bol obžalovaný C. S. uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d/ s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a bol mu podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. c/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. l/, s použitím § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obžalovanému uložil ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. súd uložil obžalovanému ochranný dohľad v trvaní 3 roky.

Proti prvostupňovému rozsudku podal riadne, včas odvolanie obžalovaný.

V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že súd nesprávne vyhodnotil závery znaleckého posudku

MUDr. Lonckovej a MUDr. Hastíka, ako aj výpoveď MUDr. Lonckovej z hlavného pojednávania a to pri zdôvodňovaní rozporov v znaleckých psychiatrických posudkoch, ktoré boli vypracované v priebehu cca pol roka. Súd by mal rozhodovať na základe spoľahlivého posudku o duševnom stave obžalovaného a zodpovedne o tom rozhodnúť. Pretože mám pochybnosti o správnosti záverov znaleckého psychiatrického posudku MUDr. Lonckovej a MUDr. Hastíka som navrhoval v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní opätovne vyšetrenie môjho duševného stavu inými znalcami psychiatrami. Navyše môj obhajca na hlavnom pojednávaní navrhoval, aby súd nariadil vyšetrenie môjho duševného stavu pozorovaním v nemocnici pre obvinených a odsúdených. Všetky tieto návrhy súd odmietol.

Ja poukazujem na to, že medzi dvoma vyšetreniami duševného stavu a vypracovanými posudkami bola doba cca pol roka.

V prvom podanom znaleckom posudku znalci uviedli, že sa jednalo u mňa o psychotickú poruchu, pri ktorej boli vo forenzne významnej miere znížené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti. Ovládacie schopnosti boli znížené čiastočne a rozpoznávacie schopnosti boli vymiznuté úplne.

Na základe uvedených skutočností prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III uznesením z 12. marca 2013 trestné stíhanie pre skutok, ktorý som spáchal 2. novembra 2012 podľa § 215 ods. 1 písm. e/ Tr. por. zastavil, pretože som nebol v čase spáchania trestného činu pre nepričetnosť trestne zodpovedný.

Z druhého podaného znaleckého posudku znalcami MUDr. Lonckovou a MUDr. Hastíka vyplýva, že v čase môjho znaleckého psychiatrického vyšetrenia zistili u mňa prítomnosť Toxickej halucionózy s chronickým priebehom, Poruchy osobnosti s disoiálnymi rysmi a Syndróm závislosti na viacerých psychoaktívnych látkach. Týmto som trpel aj v čase skutku, ktorý sa mi kladie za vinu. V súvislosti s chronickou Toxicťou halucionózou došlo k podstatnému (forenzne významnému) zníženiu mojich rozpoznávacích a ovládacích schopností. Nedošlo však k ich vymiznutiu.

Nemôže teda obstať tvrdenie znalkyne MUDr. Lonckovej, že môj zdravotný stav sa poslednou liečbou zlepšil, že som abstinoval, bral predpísané lieky a podobne. Liečbu som vykonával v podstate po prepustení z väzby od 12. marca 2013 do 14. júna 2013, pričom je zrejmé aj znalcom, že som aj porušil liečebný režim, že som ušiel a v meste sa opil. Preto sa domnievam, že môj zdravotný stav sa tak nezlepšil, ako uviedla znalkyňa MUDr. Loncková. Som presvedčený, že špecializovaný trestný súd mal pribrať do konania ďalších znalcov psychiatrov na opätovné vyšetrenie duševného stavu a nemal môj návrh i návrh môjho obhajcu zamietnuť.

Súd by mal rozhodovať na základe spoľahlivého posudku o duševnom stave obžalovaného. Posudok MUDr. Lonckovej a MUDr. Hastíka však takýto nie je.

Obžalovaný navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu uvedenom v § 317 ods. 1, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. vo výroku o vine a treste zrušil a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol a podľa § 285 písm. d/ Tr. por. ma spod obžaloby oslobodil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal odôvodnenosť a zákonnosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým bolo podané odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že prvostupňový súd nerešpektoval v konaní dôsledne zásadu práva na obhajobu, nevysporiadal sa dôsledne s obrannými tvrdeniami obhajoby ohľadne rozdielného názoru znalcov na otázku príčetnosti a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby doplnil dokazovanie a vo veci rozhodol.

Príčetnosť je jedna z významných podmienok trestnej zodpovednosti. Trestný zákon nedefinuje pojem príčetnosť. V ustanovení § 23 Tr. zák. vymedzuje pojem nepričetnosti.

Podľa § 23 Tr. zák. kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať

jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Otázka nepríčetnosti je otázkou právnou. Jej posúdenie prináleží orgánu činnému v trestnom konaní a súdu, ktorý za tým účelom priberá znalca na podanie znaleckého posudku. Znalecký dôkaz z tohto odboru je však len jedným z podkladov na vytvorenie názoru konajúceho orgánu o otázke príčetnosti a musí byť hodnotený v súvislosti s ostatnými zistenými skutočnosťami. Súd zisťuje príčetnosť páchateľa vždy vo vzťahu k určitému činu. Ako to vyplýva z odvolania obžalovaného v priebehu 7 mesiacov mal spáchať 2 trestné činy násilnej povahy a v dvoch konaniach boli podané 2 znalecké posudky znalcami z odboru psychiatrie.

Prvý skutok, ktorý bol kvalifikovaný ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., mal obžalovaný spáchať 2. novembra 2012. Uznesenie o pribratí znalcov z odboru psychiatrie vydal vyšetrovateľ 17. decembra 2012. Znalecký posudok bol vypracovaný 8. januára 2013. Psychiatrické vyšetrenie obvineného bolo vykonané vo väzbe 28. decembra 2012. Záver vyšetrenia znalkyňami je taký, že u obvineného sa jednalo o psychotickú poruchu, pri ktorej boli vo forenzne významnej miere znížené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti obvineného. Obvinený nebol v čase skutku schopný chápať zmysel trestného konania. Znalkyňa MUDR. Denisa Meszárošová bola vyšetrovateľom vypočutá 18. februára 2013. Vo výpovedi uviedla, že ovládacie schopnosti obvineného boli znížené čiastočne, kým rozpoznávacie boli vyvinuté úplne. Obvinený nedokázal v čase skutku rozpoznať nebezpečnosť svojho konania a jeho protiprávnosť. V konaní o zastavení trestného stíhania súd znalkyňu nevypočul.

Druhý posudok v predmetnej veci bol vypracovaný 11. augusta 2013. Skutok sa stal 11. júna 2013. Znalci boli pribratí do konania 16. júla 2013. Znalci pri vyšetrení zistili prítomnosť toxickej halucinozy a chronickým priebehom Poruchy osobnosti s disocálnymi rysmi a Syndróm závislosti na viacerých psychoaktívnych látkach. V súvislosti s chronickou Toxicťou halicinozou došlo k podstatnému (forenzne významnému) zníženiu jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností. Nedošlo však k ich vymiznutiu. V čase nášho znaleckého vyšetrenia obvinený chápe zmysel trestného konania, ktoré je voči nemu vedené. Znalci obvineného vyšetřili 31. júla 2013 v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

Z konštatovaného vyplýva, že obvinený spáchal prvý skutok 2. novembra 2012, druhý 11. júna 2013. Časový rozdiel medzi spáchaným skutkom je 7 mesiacov a 9 dní. Prvý znalecký posudok bol vypracovaný 8. januára 2013 a druhý 11. augusta 2013, t.z., že boli vypracované v lehote 7 mesiacov. V oboch prípadoch psychiatrické znalecké vyšetrenie bolo realizované 1 deň. Závety znaleckých vyšetření vzťahujúce sa k osobe obvineného sú ale rozdielne. Obvinený na tieto skutočnosti v odvolaní poukazuje. Najvyšší súd si uvedomuje, že znalkyne pri podávaní posudku z 8. januára 2013 uviedli, že v čase vyšetřenia bol schopný chápať zmysel trestného konania a ak po absolvovaní adekvátnej liečby a opätovnom úmyselnom neužívaní predpísanej psychofarmakologickej liečby sa nimi opätovne intoxikuje, je plne zodpovedný za následky svojho konania. Na druhej strane ale najvyšší súd poukazuje na to, že obžalovaný sa liečil pred spáchaním 1 skutku a v priebehu roku 2012 na psychiatrických klinikách a liečebniach bol 5x hospitalizovaný (od 17. júna - 22. júna 2012, od 27. júna - 2. júla 2012, od 9. augusta - 20. septembra 2012). Od 12. júla - 26. júla, od 20. septembra - 11. októbra 2012. Po 22. dňoch od odchodu z liečebne na reverz sa dopustil trestnej činnosti, druhú trestnú činnosť spáchal v čase hospitalizácie.

Vzhľadom na konštatované skutočnosti a rozdiely v podaných posudkoch a ich závery je potrebné, aby súd v konaní vypočul znalcov, ktorí podali prvý posudok aj druhý a odstránil rozpory v podaných posudkoch.

Bolo by porušením práva na obhajobu zakotveného v § 2 ods. 9 Tr. por., v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 písm. b/, písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, keby rozpory v znaleckom posudku ohľadne príčetnosti a nepríčetnosti obžalovaného v

konaniach, ktoré sa uskutočnili v priebehu 7 mesiacov neboli odstránené. Právo na obhajobu zahŕňa aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní s rovnou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému a okolnosti svedčiace v jeho prospech v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivo rozhodnúť. Právo na obhajobu zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obžalovaným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane, keďže prokurátor disponuje značnými personálnymi a materiálnymi prostriedkami pre svoju činnosť.

Vysvetlením od znalcov je potrebné odstrániť ich závery spočívajúce v tom, že v obidvoch posudkoch je konštatované, že u obžalovaného v čase spáchania trestných činov boli vo forenzne významnej miere znížené ovládacie a rozpoznávacie schopnosti. Záver znalcov MUDr. Meszárošovej a MUDr. Izákovej, PhD. je taký, že obvinený v čase skutku nebol schopný chápať zmysel trestného konania. Pri výsluchu pred vyšetrovateľom 18. februára 2013 doplnila, že ovládacie schopnosti obžalovaného boli znížené čiastočne, kým rozpoznávacie boli vymiznuté úplne. V čase podania posudku užíval psychofarmaku, čo znamená ústup porúch myslenia a vnímania, z čoho vyplýva jeho schopnosť porozumieť zmyslu protiprávneho konania. Záver znalcov MUDr. Lonckovej a MUDr. Hastíka je taký, že chápe zmysel trestného konania. Treba brať do úvahy, že uvedení znalci posudzujú vo väčšine odpovedí na položené otázky zdravotný stav páchatel'a - obžalovaného v čase vyšetrenia, nie v čase spáchania trestnej činnosti. Vysvetlenie ohľadne rozdielnosti v znaleckých posudkoch, ktoré podala JUDr. Loncková na hlavnom pojednávaní je nedostatočné.

Aj pred spáchaním 1. skutku aj počas spáchania 2. skutku obžalovaný užíva psychofarmaká. Preto je potrebné žiadať od znalcov vysvetlenie, aká je prognóza vývoja jeho duševnej choroby do budúcnosti. Keby sa nepodarilo, nejasnosti a neúplnosti odstrániť výsluchom znalcov je potrebné využiť to, že obžalovaný je t.č. vo väzbe a prípadne vyšetriť duševný stav obvineného pozorovaním v Nemocnici pre obvinených a odsúdených. Obžalovanému bola niekoľkokrát prerušená väzba s tým, že bol hospitalizovaný v nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne. Z horeuvedených dôvodov vyšetrenie duševného stavu obžalovaného môže trvať veľmi krátku dobu.

Obžalovanému bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou uznesením Okresného súdu Bratislava III uznesením, sp. zn. 3 Nt 13/2013. Návrh na zrušenie ochranného psychiatrického liečby uloženej horecitovaným uznesením bol uznesením Okresného súdu Bratislava III, č.k. 3 Nt 13/2013-229, zamietnutý na verejnom zasadnutí dňa 24. septembra 2013.

Aj v tomto konaní súd uložil obžalovanému ochranné ústavné psychiatrické liečenie. Je zbytočné, aby bolo obžalovanému uložené ochranné opatrenie - ochranné ústavné psychiatrické liečenie dvoma rozhodnutiami.

Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere bude môcť Špecializovaný trestný súd vo veci opätovne rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.